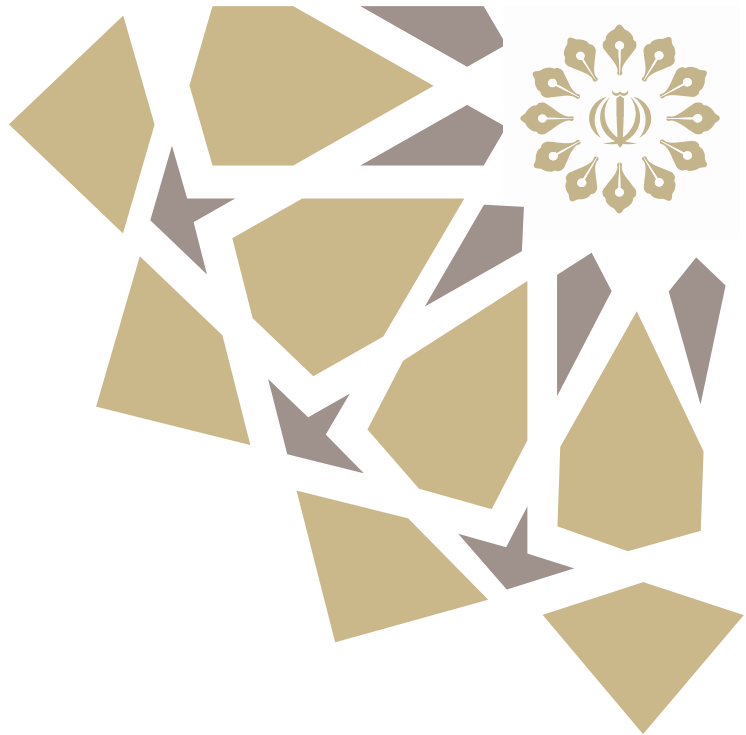

پژوهشکده شورای نگهبان
گزارش استدلالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

**طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون
محاسبات عمومی کشور (مرحله دوم)**

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون
محاسبات عمومی کشور (مرحله دوم)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۰۴/۲۲

کد گزارش: ۱۴۰۱۰۵۱۰

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۱/۰۴/۲۶

پرونده شورای نگهبان

طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور (مرحله دوم)

درباره‌ی مصوبه

طرح دوفوریتی «اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور» که در تاریخ ۱۴۰۱/۴/۵ با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده بود، برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۱/۴/۸، مفاد آن را واجد ابهام تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

قانون‌گذار در راستای تأمین نظر شورای نگهبان، در تاریخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ اصلاحاتی را در عنوان و متن مصوبه به عمل آورد و مصوبه‌ی اصلاحی را به موجب نامه‌ی شماره ۷۸۷/۳۶۹۸۴ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۶ به شورای نگهبان ارسال کرد. شورا با بررسی مصوبه‌ی اصلاحی در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ (به صورت غیررسمی)، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد و نظر خود را از طریق نامه‌ی شماره ۱۰۲/۳۱۹۸۷ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۶ به رئیس مجلس شورای اسلامی ابلاغ کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور (مرحله دوم)»
[عنوان و متن مصوبه به شرح زیر اصلاح می‌شود]:
طرح اصلاح قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۵
ماده واحده -

مهلت مندرج در ماده واحده قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۵^۱ برای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) از پایان تیر ماه به پایان شهریور ماه و در تبصره (۱) آن ماده واحده آخرین مهلت تهیه و ارائه صورت حساب دریافت و پرداخت نهایی از پایان مرداد ماه به پایان مهر ماه تغییر می‌یابد.
تبصره ۱- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور نیز مشمول حکم این قانون است.
تبصره ۲- این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراء است.

▪ دیدگاه عدم ابهام

مجلس شورای اسلامی مصوبه‌ی پیشین را «طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور» نام‌گذاری کرده بود. این در حالی بود که مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات

---

۱. قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی: «ماده واحده- مهلت‌های مذکور در مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ برای تعهد و پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) اعم از اینکه از محل اعتبارات عمومی و یا اختصاصی تأمین شده و تا پایان سال مالی توسط خزانه‌داری کل در اختیار ذی‌حسابی دستگاه‌های ذی‌ربط قرار گرفته باشند به ترتیب برای هزینه‌های جاری پایان فروردین ماه و هزینه‌های عمرانی پایان تیرماه سال بعد اصلاح می‌گردد. مانده وجوه مصرف‌نشده تا تاریخ‌های مذکور پس از انقضای مهلت ظرف ده روز به خزانه واریز می‌گردند. کلیه قوانین و مقررات عام و خاص مغایر از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردند.
تبصره ۱- آخرین مهلت تهیه و ارائه صورت حساب دریافت و پرداخت نهایی موضوع ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور پایان مرداد ماه سال بعد خواهد بود.
تبصره ۲- ...»

مصوب ۱۳۶۶/۶/۱، در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ و به موجب «قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور» اصلاح شده بود. همچنین در آن قانون، برای مهلت تعهد و پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی، تاریخ‌های مختلفی تعیین شده بود که در این مصوبه نسبت به هزینه‌های جاری تعیین تکلیف صورت نگرفته بود. در نتیجه نسبت میان احکام مصوبه‌ی سابق با «قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور»، موجد ابهام اعلام شد. همچنین قانون‌گذار در مصوبه‌ی سابق، پایان شهریور را به عنوان آخرین مهلت «جذب» اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی قوانین بودجه سنواتی مقرر کرده بود. اما با توجه به اینکه اصطلاح «جذب اعتبارات»، دارای تعریف قانونی نبود و روشن نبود مقصود قانون‌گذار از آن، «تخصیص اعتبارات» به دستگاه‌های اجرایی است یا تنها «تعهد و پرداخت اعتبارات تخصیص داده شده» مد نظر مقنن بوده است، عبارت «جذب» دارای ابهام شناخته شد. اکنون که در مصوبه‌ی اصلاحی، اولاً عنوان مصوبه به «طرح اصلاح قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی» تغییر پیدا کرده است و از مفاد آن نیز روشن است که تنها مهلت مذکور در «قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی» برای طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای را تغییر داده است، ابهام نخست شورا رفع شده است. ثانیاً با توجه به حذف عبارت «جذب» از مصوبه و بازگشت متن آن به متن مصرح در «قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی»، ابهام دوم شورا نیز منتفی شده است.

■ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸):

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل یا جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

گزارش استدلالی

پژوهشگاه شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید بهشتی (ره)، خیابان شهید سرافراز،

کوچه پنجم پلاک ۱۱ کد پستی: ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۳۴۲۹

نمابر: ۰۲۱-۶۴۰۱۴۸۱۷

nashr-rc.ir

gcr.ac.ir